

בית משפט לעניינים מקומיים ברמת גן

פק"ח 53978-06-11 מדינת ישראל נ' [REDACTED]

בדלתיים סגורות

בפני כבוד השופט יעקב שקד

המאשימה

בעניין: מדינת ישראל
ע"י עו"ד אסנת אורנשטיין

נגד

הנאשמת

[REDACTED]
ע"י עו"ד ניר פלסר

הכרעת - דין

פתח דבר, אני מודיע על זיכוייה של הנאשמת מהעבירה המיוחסת לה, כמצוות המחוקק.

כתב האישום

1. כנגד הנאשמת הוגש כתב אישום, המייחס לה עבירה לפי סעיפים 4 (א) ו- 4 (ב) (1) לחוק לימוד חובה, תשי"ט – 1949 (להלן - חוק לימוד חובה).
2. בכתב האישום נטען כי הנאשמת, אימו של הקטין ששמו מצויין בכתב האישום (להלן - הקטין), אשר בעת הגשת כתב האישום, לפני כשנה ומחצה, היה תלמיד בכיתה ו' בבית הספר יסודי ברמת גן, מאפשרת ומתירה לקטין שלא להופיע בבית הספר באופן סדיר, כמתחייב על פי חוק לימוד חובה.
3. עוד נטען בכתב האישום, כי בשלושה תאריכים שונים נשלחו לנאשמת הודעות בדבר אי ביקור הקטין בבית הספר, בנוסף לשיחות בעל פה, אך גם לאחר מכן לא דאגה הנאשמת שהקטין יופיע ללימודיו.

בית משפט לעניינים מקומיים ברמת גן

פק"ח 11-06-53978 מדינת ישראל נ' 100

4. מאז הגשת כתב האישום ועד עתה התקיימו מספר דיונים, אשר במסגרתם ניסה המותב הקודם, וכן מותב זה, להביא את הצדדים להסכמות שהקטין יבקר באופן סדיר בבית הספר.
5. למרבה הצער, ניסיונות אלה לא עלו יפה, על אף שבדיון אחרון התחייבה הנאשמת כי תרשום את הקטין לבית הספר ללא דיחוי.
- אציין, כי הרקע למחלוקת הוא שיבוצו של הקטין בבית ספר לחינוך מיוחד, שיבוץ שאיננו מקובל על הנאשמת, ולדבריה גם על הקטין.

דיון והכרעה

6. בפי הסנגור הועלתה טענה, שאכנה אותה טענת סף, וכן טענות לגוף העניין, ואדון בהן להלן.
7. סעיף 4 (א) לחוק לימוד חובה קובע כך:

"הורים של ילד בגיל לימוד חובה, או של נער בגיל לימוד חובה, חייבים, כל אחד מהם, לדאוג לכך שהילד או הנער ילמד באופן סדיר במוסד חינוך מוכר".

סעיף 4 (ב)(1) לחוק לימוד חובה קובע כך:

"לא למד ילד או נער עד גיל 15 באופן סדיר במוסד חינוך מוכר, דינו של כל אחד מהוריו מאסר 2 חודשים או קנס 1,000 לירות, זולת אם הוכיח מעל לכל ספק סביר שעשה כמיטב יכולתו כדי שהילד או הנער ילמד כאמור".

סעיף 4 (ב)(2) לחוק לימוד חובה קובע כי:

"לא יובא אדם לדין לפי סעיף קטן זה, אלא לאחר שמנהל מוסד החינוך המוכר, בו רשום הילד או הנער, שלח לו בדואר רשום הודעה בכתב, שהילד או הנער לא למד כאמור, ואף לאחר משלוח ההודעה לא למד הילד או הנער, כאמור, בזמן מן הזמנים; ולא יובא אדם לדין לפי סעיף קטן זה אלא לאחר שעברו 7 ימים מיום משלוח ההודעה".

בית משפט לעניינים מקומיים ברמת גן

פק"ח 11-06-53978 מדינת ישראל נ' 11

האם נשלחה הודעה כנדרש בדיון?

8. טענת הסף של הסניגור, שנטענה במסגרת טענה של אין להשיב לאשמה, הינה כי לא הוכח משלוח הודעה בדואר רשום, כאמור בסעיף שצוטט לעיל.

9. בתום עדויות עדי התביעה, לאחר שהכריזה ב"כ המאשימה "אלו עדי", העלה הסניגור את הטענה וביקש לזכות את הנאשמת. תשובת ב"כ המאשימה הייתה כי ההודעה צורפה לכתב האישום, והכוונה למכתב מיום 30.05.11, החתום על ידי ב"כ המאשימה עצמה. כיוון שהסניגור טען, ובצדק, שמכתב זה לא הוגש באופן פורמלי כראיה, ביקשה ב"כ המאשימה להגישו בשלב זה.

בהחלטתי במסגרת הדיון התרתי את הגשת המסמך באמצעותה, מהנימוקים שפורטו בהחלטה. ב"כ המאשימה נשאלה שאלות ספורות בנושא והשיבה שלא היא אישית שלחה את המכתב בדואר (עמ' 26 לפרוטוקול שורות 6-9).

אציין כי המכתב סומן ת/3, וכן קיבלתי כראיה, ת/4, את אישור המסירה, ממנו עולה כי המכתב לא נדרש מהדואר על ידי הנאשמת.

10. לאחר שהפכתי בדבר, ולמרות שהשאלה המרכזית והחשובה באמת, הן לבירור כתב האישום והן בכלל, היא ביקורו או אי ביקורו של הקטין בבית הספר, ונוכח העובדה שמדובר במשפט פלילי, על כל המשתמע מכך, סבורני כי יש לזכות את הנאשמת בשל אי עמידה בתנאי סעיף 4(ב)(2) הני"ל.

בסעיף 4 (ב)(2) שצוטט לעיל מצוין כי מי שאמור לשלוח את המכתב הוא "מנהל מוסד החינוך", קרי מנהלת בית הספר שהעידה בפני, גבי עפרה וייסמן.

11. ניסוח הסעיף הוא דווקני וברור, ואוסר על הבאת אדם לדיון, אלא לאחר משלוח הודעה על ידי מנהל מוסד החינוך. אומנם, אישור הדואר הרשום ת/4 מלמד על משלוח מכתב לנאשמת, אך מכתב זה לא נכתב על ידי מנהלת בית הספר, ואף לא בשמה.

בית משפט לעניינים מקומיים ברמת גן

פק"ח 11-06-53978 מדינת ישראל נ' 11

המכתב נכתב על ידי ב"כ המאשימה, ומצוין בלוגו של המכתב כי היא משתייכת למחלקה המשפטית בעיריית רמת גן. יתכן שבית הספר מהווה חלק אינטגרלי מעיריית רמת גן וייתכן שלא. הדבר אינו בידיעה שיפוטית של בית המשפט. בכל מקרה, הסעיף מציין את מנהל המוסד אישית.

הוראת החוק ברורה, ופירושה בדרך המאפשרת קבלת הטענה שהמכתב ת/3 מהווה הודעה על פי הסעיף, הוא לטעמי מרחיק לכת ואינו מתיישב עם לשון החוק, ודורש הנחות וספקולציות, שכלל לא ביקשתי לעשות על ידי המאשימה.

במקרים אחרים עמד בית המשפט על חשיבות משלוח ההודעה, והנאשם זוכה מהעבירה שיוחסה לו בשל אי הוכחת משלוח ההודעה הנדרשת. ראה למשל פקח (באר שבע) -10447-11-10 מדינת ישראל נ' אימבר שוטסר.

כן ראה ת.פ. (חיפה) 1195/06 מדינת ישראל נ' אסעד סוהיל, שם נדחתה טענת המאשימה כי משלוח הודעה על ידי קצינת ביקור סדיר עונה על דרישת החוק, ונקבע כי יש צורך במשלוח הודעה על ידי מנהל מוסד החינוך בלבד (ראה לעניין זה סעיף 21 לפסק הדין).

12. ראיתי להוסיף כי במיוחד במשפט הפלילי, יש להיזהר בפרשנות החוק המרחיבה את אחריותו הפלילית של הנאשם, אשר עלולה במקרים מסוימים להפוך את בית המשפט למחוקק. לטעמי, כאשר המחוקק קובע מפורשות שהודעה בדבר היעדרות קטין תישלח על ידי מנהל בית הספר, אין מקום להרחיב את אלו שרשאים לשלוח הודעה במקומו. זאת, מעבר לעובדה שכלל לא צוין במכתב ת/3 שהוא נשלח בשמה של מנהלת בית הספר.

עוד ראיתי לציין, כי אמנם הנאשמת לא טענה בטעוניה כי משלוח מכתב על ידי ב"כ המאשימה (להבדיל מב"כ המאשימה) אינו מהווה הודעה כדין. הנאשמת טענה כי הסעיף לא התקיים וכיוון להוכחת משלוח המכתב, שלטעמי הוכחה נוכח הצגת אישור הדואר הרשום (ודוק – הסעיף מדבר על משלוח בדואר רשום ולא המצאה בפועל).

יחד עם זאת, אין זה ראוי שאתעלם מהוראת הסעיף כלשונה, שהינה ברורה ואוסרת על העמדה לדין טרם קיום הדרישה שבסעיף זה.

בית משפט לעניינים מקומיים ברמת גן

פק"ח 11-06-53978 מדינת ישראל נ' 1

במאמר מוסגר אציין, כי אף במשפט האזרחי יכול בית המשפט לפסוק על סמך עילה משפטית שונה מזו שנטענה בכתב הטענות ו"בלבד שהתמונה נובעת מן הראיות שהיתה לצדדים ההזדמנות להידרש אליהן" (ראה פסק דין שניתן לאחרונה, ביום 23.10.12, רע"א 7288/12 רזון נ' אברמוביץ, פיסקה יא' לפסה"ד).

קל וחומר כאשר מדובר במשפט פלילי ובסעיף חוק הבא להגן על זכויותיו של נאשם.

בהקשר זה ראוי להפנות גם לסעיף 34 לחוק העונשין, תשל"ז-1977, קובע כי אם יש מספר פירושים סבירים להוראת חוק, יועדף הפירוש המקל עם הנאשם.

כלום הוכחה כנדרש בדין היעדרות הקטין מבית הספר לאחר משלוח ההודעה?

13. גם הייתי רואה במכתב ת/3 הודעה כדין בהתאם לחוק לימוד חובה, לא היה בכך כדי לסייע למאשימה.

14. כאמור, בסעיף 4(ב)(2) הנ"ל קובע חובת משלוח הודעה בדואר רשום, וכן כי "...ואף לאחר משלוח ההודעה לא למד הילד או הנער, כאמור, בזמן מן הזמנים".

15. המכתב ת/3 נושא תאריך 30.5.11. כתב האישום הוגש כחודש לאחר מכן, ביום 29.6.11. המכתב ת/2, אשר למשקלו וקבילותו (לרבות קבילות הדוח הממוחשב שעל סמכו נכתב) אתייחס להלן, כלל אינו כולל את היעדרויות הקטין במהלך חודש זה, והחודש האחרון אליו הוא מתייחס הינו פברואר 2011.

16. פשיטא, כי אין בפניי כל ראיה האם הקטין נעדר מבית הספר לאחר משלוח המכתב ת/3 וטרם הגשת כתב האישום. גם מטעם זה ברור כי הוראת הסעיף לא התקיימה. אמנם, גם טענה זו לא הועלתה על ידי הנאשמת, אך שוב, לא ניתן להתעלם מהוראת חוק ברורה במשפט פלילי שאינה מאפשרת העמדה לדין אלא בהתקיימם תנאים מסויימים.

17. בהינתן האמור, המסקנה היא כי יש לזכות את הנאשמת מהעבירה המיוחסת לה.

בית משפט לעניינים מקומיים ברמת גן

פק"ח 11-06-53978 מדינת ישראל נ'

האם הוכחה היעדרות הקטין בהתאם לחוק לימוד חובה?

18. מעבר לדרוש, אתייחס בקצרה ליתר הטענות. כאמור, על המאשימה להוכיח כי הקטין לא למד באופן סדיר. סעיף 4 (ז) לחוק לימוד חובה קובע, כי אם הקטין נעדר מלימודיו 7 ימי לימוד רצופים, או נעדר לעיתים כה תכופות עד שלדעת מנהל מוסד החינוך יש בכך משום הפרעה רצינית ללימודיו, רואים אותו כאילו לא למד באופן סדיר.
19. המאשימה העידה את קצינת הביקור הסדיר, גב' אורנה אורן, וכן כאמור, את מנהלת בית הספר גב' עופרה וייסמן.
20. ראשית אציין, לגבי גב' אורן, כי היותה קצינת ביקור סדיר הוכחה בתעודה ת/1, ואיני מקבל את טענות הנאשמת בהקשר זה.
- גב' אורן העידה כי ידיעתה אודות היעדרותו של הקטין מבית הספר הינה על פי דיווח בית הספר ולא מידיעה אישית (עמ' 10 שורה 26). גב' אורן העידה לגבי ההיעדרויות הנטענות כאשר הקריאה מדיווח, עליו חתומה גב' וייסמן, אליו אתייחס להלן.
- הגב' אורן תיארה בעדותה מציאות עגומה, ולפיה הנאשמת לא שיתפה פעולה עם בית הספר, למרות ניסיונות רבים (עמ' 12 שורות 25-7). לא אוכל לקבוע ממצאים עובדתיים לגבי משך ההיעדרות של הקטין בהתאם לעדות זו, אך וודאי שעולה ממנה שהנאשמת לא שיתפה פעולה ולא עשתה כל שלא לידה על מנת שהקטין ילמד באופן סדיר (ראה דבריה בעמ' 12 לפרוטוקול, כאמור, המקובלים עלי).
21. מנהלת בית הספר, גב' וייסמן, העידה אף היא, ובאמצעותה הוגש, על תנאי, מכתב עליו חתמה ואשר לו צורף דו"ח ממוחשב המרכז את היעדרויות הקטין הנטענות (ת/2). הנאשמת התנגדה להגשת מסמך זה ונקבע כי קבילותו ומשקלו יוכרעו בהכרעת הדין.
22. הנאשמת טענה כי לא מדובר ב"רשומה מוסדית", וסבורני כי הצדק עימה. המכתב, החתום על ידי גב' וייסמן, מרכז היעדרויות נטענות המפורטות בדו"ח ממוחשב. סעיף 36 לפקודת הראיות (נוסח חדש) מאפשר קבילות רשומה מוסדית להוכחת אמיתות תוכנה, כחריג לכלל הפוסל עדות שמיעה.

בית משפט לעניינים מקומיים ברמת גן

פק"ח 11-06-53978 מדינת ישראל נ'

בסעיף נקבע כי יש להוכיח שהמוסד נוקט באופן סדיר אמצעי הגנה סבירים מפני חדירה לחומר מחשב ושיבושו, וכן כי דרך הפקת הרשומה, יש בה כדי להעיד על אמינותה.

נפסק בהקשר זה כי יש צורך בהוכחה מפי מומחה לדבר על מנת להוכיח תנאים אלו (קדמי, על הראיות, חלק שני, עמ' 985; ת.פ. (ת"א) 40406/01 מדינת ישראל נ' עאמר).

מנהלת בית הספר איננה יכולה כמובן לאמת את קיום התנאים הקבועים בחוק בהקשר זה, והיא לא העידה בקשר לכך דבר, ולא הובא כל עד אחר כנדרש.

23. פשיטא, כי אין לקבל את דוח המחשב המצורף למכתב ת/2, כראיה. ממילא, הנתונים בדבר היעדרויות המופיעים במכתב ת/2, החתום על ידי גב' וייסמן, המבוססים על דו"ח המחשב, אינם נתמכים בראיה ממשית, ואינני נותן להם משקל.

24. חשוב להבהיר: התרשמתי מעדות גב' אורן, כמו גם מעדותה של גב' וייסמן, כי הקטין נעדר מבית הספר, וכי הנאשמת איננה משתפת פעולה עם הרשויות ואיני מפקפק בדבריהן.

25. יחד עם זאת, התרשמות כללית לחוד והוכחה בהתאם לדיני הראיות לחוד. המאשימה לא הצליחה להצביע בפני - בראיות ממשיות - על תאריכים מדויקים, של למעלה מ-7 ימים רצופים או בכלל, בהם נעדר הקטין מבית הספר. אזכיר, פעם שניה, מדובר במשפט פלילי, ובית המשפט אינו יכול לקבוע עובדות, כנדרש בעבירה זו, על סמך אמירות כלליות, שאינני מטיל ספק באמינותן. יש צורך בהוכחה פרטנית של ימי ההיעדרות.

26. לפיכך, אני קובע כי לא עלה בידי המאשימה להוכיח שהקטין לא ביקר באופן סדיר בבית הספר פרק זמן העולה על 7 ימים רצופים.

27. במאמר מוסגר אציין, כי לא נטען ולא הוכח, שמנהלת בית הספר סבורה שההיעדרויות כה תכופות, עד שיש בכך הפרעה רצינית ללימודי הקטין, כפי שניתן להוכיח בהתאם לסעיף 4(ז) לחוק לימוד חובה, דבר המוביל למסקנה של ביקור לא סדיר בבית הספר.

28. נוכח מסקנותיי לעיל, אינני דן בשאלה האם הנאשמת הוכיחה מעל לכל ספק סביר כי עשתה כמיטב יכולתה על מנת שהקטין ילמד. אציין שהנאשמת נמנעה מלהעיד.

בית משפט לעניינים מקומיים ברמת גן

פק"ח 11-06-53978-06 מדינת ישראל נ' 11

29. מספר מילים לסיום.

אמנם, הנאשמת זוכתה מהעבירה שיוחסה לה בתיק זה. יחד עם זאת, עליה להבין ולהפנים כי מדובר ב"ניצחון פירוס", ובמערכה כולה הפסיד ומפסיד הקטין, הנעדר מבית הספר. ממילא, אין גם מניעה מבחינת המאשימה להגיש כתב אישום נוסף, בכפוף לאמור בדין.

כבר אמרו חכמינו כי "תכלית עמל האדם הוא חינוך ילדיו" (צ.א. בלום, ספר הנהגות החינוך, עמ' ז).

חובת הלימוד עתיקת יומין היא. עוד לפני קרוב לאלפיים שנה התקינו קדמונינו תקנה לפיה יהיו "ההתינוקות הולכין לבית הספר" (רבי שמעון בן שטח; תלמוד ירושלמי, מסכת כתובות דף נ, ב', פרק ח' הלכה יא).

כולי תקווה כי הצדדים ישכילו להגיע לעמק השווה ויישבו את המחלוקת ביניהם, תוך שהם מצליחים לשים בראש ובראשונה לנגד עיניהם את טובת הקטין, המחייבת את תחילת לימודיו בשנת לימודים זו לאלתר.

30. הנאשמת מזוכה מהעבירה המיוחסת לה.

פסק הדין מותר לפרסום, תוך השמטת שמות הצדדים.

ניתנה היום, י"ג חשוון תשע"ג, 29 אוקטובר 2012, במעמד הצדדים

יעקב. שקד, שופט